

धोरण : 8

संस्कृत

पाठ : ७

सुभाषितानि

स्वाध्याय

પ્રશ્ન 1. નીચે આપેલા શબ્દોનું મોટેથી શુદ્ધ ઉચ્ચારણ કરો:

સમુત્પન્ને

નિકૂજન્તિ

કસ્યચિન્મિત્રમ્

સમુદ્રસહિતાઃ

ચૈવેક્ષુદણ્ડમ્

કાઞ્ચનમ્

પ્રશ્ન 2. નીચેના આપેલ પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

(1) કીદૃશી વિદ્યા કાર્યકાલે ઉપયુક્તા ન ભવતિ?

- પુસ્તકેષુ સ્થિતા વિદ્યા કાર્યકાલે ઉપયુક્તા ન ભવતિ।
- પુસ્તકોમાં રહેલી વિદ્યા જરૂરત ઊભી થાય ત્યારે ઉપયોગી થતી નથી.

(2) કસ્ય વિભૂતયઃ પરોપકારાય સન્તિ?

- સત્પુરુષસ્ય વિભૂતયઃ પરોપકારાય સન્તિ ।
- સત્યપુરુષની સંપત્તિ પરોપકાર (બીજાનું ભલું કરવા) માટે હોય છે.

(3) વૃક્ષ કે નિકૂજન્તિ ?

- વૃક્ષે ખગાઃ નિકૂજન્તિ ।
- વૃક્ષ ઉપર પંખીઓ કલરવ કરે છે.

(4) મિત્રાણિ તથા રિપવઃ કિમર્થં જાયન્તે?

- મિત્રાણિ તથા રિપવઃ મનુષ્યસ્ય વ્યવહારેણ જાયન્તે।
- મિત્રો તેમજ શત્રુઓ માણસના વ્યવહારથી થાય છે.

(5) पञ्चानाम् नदीनाम् नामानि लिखतु ?

- पञ्चानां नदीनां नामानि - गङ्गा, यमुना, गोदावरी, नर्मदा, सरस्वती।
- पांच नदीओनां नाम - गंगा, यमुना, गोदावरी, नर्मदा अने सरस्वती.

(6) सज्जनानां किं विकृतं न भवति?

- सज्जनानां प्रकृतौ कदापि किमपि विकृतं न भवति।
- महापुरुषोना स्वभावमां इही પણ કોઈ વિકાર આવતો નથી.

પ્રશ્ન ૩. સંધિ છૂટી પાડો.

(1) ધન્યોડસિ	-	ધન્યઃ + અસિ.
(2) કસ્યચિન્મિત્રમ્	-	કસ્યચિત્ + મિત્રમ્
(3) સ્વયમેવ	-	સ્વયમ્ + એવ
(4) પુનરપિ	-	પુનઃ + અપિ

પ્રશ્ન 4. સંધિયુક્ત શબ્દો લખો.

(1) રિપવઃ + તથા	=	રિપવસ્તથા
(2) પુનઃ + ચન્દનમ્	=	પુનઃચન્દનમ્
(3) ન + અમ્ભઃ	=	નામ્ભઃ
(4) ચ + એવ + ઇક્ષુદણ્ડમ્	=	ચૈવેક્ષુદણ્ડમ્
(5) ન + અદન્તિ	=	નારન્તિ

પ્રશ્ન 5. નીચેના ધાતુઓને ઉદાહરણમાં બતાવ્યા પ્રમાણે લખો :

ઉદાહરણ : પત્ - પતન્તિ

(1) પા - પિબ્	-	પિબન્તિ
(2) ખાદ્	-	ખાદન્તિ
(3) ગર્જ	-	ગર્જન્તિ
(4) વદ	-	વદન્તિ

(5) लिख

- लिखन्ति

(6) दृश् (पश्य)

- पश्यन्ति

(7) पठ्

- पठन्ति

(8) नम्

- नमन्ति

પ્રશ્ન 6. કૌંસમાં આપેલ શબ્દોનો ઉપયોગ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો:

(જલમ્, અન્નમ્, પુષ્પમ્, મધુ, ફલોનિ)

- (1) વોરિવોહોઃ સ્વયં અન્નમ્ ન ઁદોન્ટિ।
- (2) નદ્યઃ સ્વયં જલમ્ ન પિબન્ટિ।
- (3) વૃક્ષોઃ સ્વયં ફલોનિ ન ઁદોન્ટિ।
- (4) પોદપોઃ સ્વયં પુષ્પમ્ ન ઝિઘન્ટિ।
- (5) મધુમક્ષિકોઃ સ્વયં મધુ ન પિબન્ટિ।

प्रश्न 7. पाठ पूर्ति करो.

(1) पुस्तकेषु

..... न तद् धनम् ॥

- पुस्तकेषु हि या विद्या परहस्तेषु यद् धनम्।
कार्यकाले समुत्पन्ने न सा विद्या न तद् धनम् ॥

(2) पिबन्ति

..... विभूतयः॥

- पिबन्ति नद्यः स्वयमेव नाम्भः
स्वयं न खादन्ति फलानि वृक्षाः।
नादन्ति सस्यं खलु वारिवाहाः
परोपकाराय सतां विभूतयः॥

Thanks

For watching